

6-04

Grod- Bladet

KLUBBFAKTA

SDK GRODMÄNNEN TÄBY

Adress: Box 211 18323 TÄBY

Postgiro: 853894-4

www.grodmannen.com

Klubben bildad den 1 mars 1972. Grodbladet, klubbtidningen utkommer i februari, april, juni, augusti, oktober och december. Presstopp för bidrag är 25/1, 25/3, 25/5, 25/7, 25/9 och 25/11.

Annonser: Ett nummer av Grodbladet: ½ sida 100:- helsida 150:- Helår: ½ sida 500:- helsida 800:-

Medlemsavgifter 2004

Med anslutning till SSDF: Familj 600:- Senior 450:- Junior 200:-

Utan anslutning till SSDF: Familj 400:- Senior 250:- Junior 100:- Dubbelansluten 250:-

(Det finns möjlighet att frånsäga sig SSDF anslutning. Vilket innebär att man inte har deras förmåner som t ex försäkring, dumpningsfonden och Sportdykaren. Våra egna förmåner som klubben erbjuder kvarstår.)

Grodmännens Styrelse

Ordförande: [Stefan Mann](#) Granskogens Gård 2 647 91 MARIEFRED 0159-203 02 0735-26 81 29

Vice ordförande: [Heléne Abrahamsson](#) Nyponvägen 2 186 45 VALLENTUNA 08-511 710 44 0735-11 71 02

Sekreterare: [Stefan Wiberg](#) Skyttegatan 31 193 32 SIGTUNA 08-592 551 72

Kassör: [Thomas Wiberg](#) Kragstalundsvägen 75 186 54 VALLENTUNA 08-510 125 76 0731-80 24 71

Klubbmästare: [Britt Marie Larsson](#) Hjälmarsvägen 31 120 53 ÅRSTA 0733-49 97 49

Funktionärer

Säkerhetsombud: [Per Carlsson](#) Sippvägen 31 183 63 TÄBY 08-756 61 94

Ungdomsledare: [Anders Nyman](#) Skåvsjöholmsvägen 3 184 94 ÅKERSBERGA

Redaktör: [Lars Åke Fröberg](#) Rostockvägen 30 187 41 TÄBY 08-768 13 65 0708-76 83 22

Utfärdsansvarig: [Peo Stenljung](#) Helsingörsgatan 14 164 44 KISTA 08-751 78 44 0705-24 08 30

Webbmaster: [Jan Håkanson](#) Timotejvägen 8 187 69 TÄBY 08-756 64 29 0709-58 42 28

Materialförvaltare: [Krister Andersson](#) Lansenvägen 58 187 62 TÄBY 08-756 77 12

Dykledare

NAUI Instructor #24833 Stefan Mann 0735-26 81 29

NAUI Instructor #36238 Lars Åke Fröberg 0708-76 83 22

NAUI Divemaster #39370 Peo Stenljung 0705-24 08 30

NAIU Divemaster #40191 Heléne Abrahamsson 0735-11 71 02

Stefan M.

Heléne

Stefan W

Thomas

Britt Marie

Peo

Lars Åke

Janne

OMSLAGSBILD: Nattdyk i julnatt

Ordis har ordet

Lite svårt att förstå att man redan håller det sista numret av Grodbladet för 2004 i handen! Men lika fort som det blev mörkare ute, lika fort är den ljusa tiden av året tillbaka! Och under tiden bjuds det på en massa roliga aktiviteter i klubbens regi!

Under året som har gått har klubbens medlemsantal sakta men säkert ökat. Från att ha legat runt 140-145 medlemmar de senaste åren har antalet nu krupit upp till närmare 160. Samtidigt har ekonomin hela tiden förstärkts, en nog så viktig punkt för att trygga en förenings existens.

Detta tycker vi inom styrelsen är väldigt roligt och utan att gå in på en djuplodande analys så är jag övertygad om att det är engagemanget av ett antal medlemmar som är orsaken till detta. En liten närmare beskrivning om vilka vi inom styrelsen är och vad vi egentligen gör hittar du lite längre fram i detta nummer av Grodbladet.

Grod-Männen har också hunnit vara på Gubbkväll sedan sist. 5 st killar, utklädda till cow-boys och indianer, tillbringade en heldag på hästryggen. Även om den roliga dagen kan man läsa lite längre fram i Grodbladet!

Vinterns kalendarium har legat ute på nätet under en tid nu och ligger med i detta nummer av Grodbladet. Det kommer bli mycket isdyk denna vinter, och om vi har tur, kan vi även hålla kurser i isdykning. Checka kalendariet!

Klubben har även för avsikt att arrangera en skidresa i början av nästa år. Man tittar på möjligheten att åka till Hemavan, en ort som marknadsför sig ordentligt just nu. Ett pris för en långhelg tors-sön med flyg, boende och frukost runt 2000 kr verkar inte vara orimligt, håll ögonen öppna för mera info!

Fler resor kommer klubben att ge sig ut på! I september 2005 åker vi till Bonaire, en ö utanför Venezuela. Eftersom man inte får dyka från land så sker all dykning från ett stort antal dykplatser från land vilket ger alla sorters dykare möjlighet att dyka efter sin/hennes begränsningar. Om detta kommer det mer info lite längre fram i tiden.

Web-butiken www.scubastore.com ligger som länk på vår hemsida nu. Samarbetet innebär att vi medlemmar får köpa dykprylar till bra priser samt att klubben får tillbaks 10% på hela försäljningen. Viktigt är bara att man måste länka in sig på deras sida **via vår hemsida**, det är endast då vi kan få de 10% på ett eventuellt köp!

Vi inom styrelsen önskar er alla en underbar juletid! Nästa nummer av Grodbladet kommer i februari 2005, precis efter årsmötet.

Mvh

Stefan Mann
Ordförande SDK Grodmännen

Under året som har gått så har klubbens medlemsantal sakta men säkert ökat. Från att ha legat runt 140-145 medlemmar de senaste åren har antalet nu krupit upp till närmare 160. Detta tycker vi inom styrelsen är väldigt roligt och utan att gå in på en djuplodande analys så är jag övertygad om att det är engagemanget av ett antal medlemmar som är orsaken till detta.

De flesta samtalen/mail av nya eller blivande medlemmar kommer till mig. Det är bra och vi har med flit lagt styrningen så. Men ofta får jag frågan vilka som sitter i styrelsen och för att komplettera bilder i Grodbladet (alla tagna på 40m +, fridykning är ett av de krav vi har på styrelsemedlemmarna. Det var värst för fotografen!) så kommer här en liten arbetsbeskrivning på de som jobbar med Grodmännen.

Helene Abrahamsson
Vice Ordförande

Helene tar sig an de mindre roliga uppgifterna, såsom kontakten med myndigheter, lotterier och annat lite mera tidskrävande. Hon är mycket intresserad av prylar och är alltid en inspirationskälla till nya ideèr. Helene är en mycket duktig fotograf, i vatten som på land, cyklar Vätternrundor och MTB-lopp om vartannat. Någon mer pryttokigare än Helene blir svår att hitta! :-; Är dykledare.

Stefan Wiberg
Sekreterar

Stefan är den personen som alltid lugnar oss när vi andra har allt för vilda ideèr. Stefan håller koll på oss under våra möten och sätter det vi sagt på papper. Är bror till kassören.

Thomas Wiberg
Kassör

Killen som man skall vara snäll emot. Har hand om ekonomin, medlemsregistreringen samt hjälper till vid poolkanten med grodynglen på tisdagskvällar. Thomas tycker om att jaga, vilket man blir varse om när man kliver in i hans hem. Följer gärna med på dykresor.

Britt Marie Larsson
Klubbmästare

Snacka om inspirationskälla! Här skall det festas, grillas, resas och mötas med maximal verkan! BM är ansvarig för allt sådant som sker runtomkring våra arrangemang, t.ex runt våra årsmöten, badrens och fester. BM hjälper också till med resorna, nu senast Västkusten vecka 31 och Gotland, och nu, närmast, skidresan i vår.

Lars Åke Fröberg
Redaktör

Utän L-Å skulle du inte hålla i denna tidning just nu! L-Å har ansvaret för Grodbladet, klubbens egen tidning, en tidning många andra klubbar är ordentligt avundsjuka på! Är inte nådig med kritiken ifall vi skulle missa att leverera vårt matrial i tid! L-Å är väl den personen i klubben som dyker allra mest, reser bort oftast och skirver mest i tidningen. Blir hur glad som helst för bidrag till Grodbladet. Är dykledare.

Jan Håkansson Webmaster	Janne har ansvaret för vårt andra ansikte utåt, dvs hemsidan. Han förvaltar den, pysslar om den, putsar på den och förbättrar den hela tiden. Janne har en fantastisk humor, nästan varje gång han öppnar munnen kommer det någon underfyndighet! Nu öppnar han ju inte den allt för ofta, vilket bara förstärker effekten! Tycker om att dyka och reser gärna bort en bit.
PeO Stenljung Utfärdsansvarig	PeO är ansvarig för utfärderna, studiebesök och annat roligt en dykare kan tänkas vilja göra. Kolla bara in vad kalendariet har att erbjuda (nu ligger det även en tävling där.)! Tillsammans med Lars-Åke är han ständigt på jakt efter nya vatten att dyka i. Blir jätteglad över tips över tänkbara dykmål. Älskar katter. Är dykledare.
Krister Andersson Matrialförvaltare	Allt som klubben i princip äger hamnar hemma hos Krister. Krister äger också en erfarenhet inom Grodmännen som inte går att värdera. Att han sedan, tillsammans med delar av sin familj, är ansvarig för Luciabullarna varje år, gör ju inte saken sämre!
Per Carlsson Säkerhetsansvarig	Per är den personen inom styrelsen som har koll på nya lagar och förordningar, vad arbetsskyddstyrelsen hittar på och annat roligt. Tillsammans med familjen åker Per ofta med på klubbens lite längre utfärder, såsom Vättern eller skidresorna. Är en tuffing på långfärds-skridskor och har sovit bort en dagsutfärd till Thistlegorm.
Anders Nyman ungdomsledare	Anders har gått från att vara med i fridykningslektionerna i Tibblehallen på tisdagskvällar till att leda desamma. Till hjälp har han ett antal ungdomar som ser till att barn/ungdomar får lära sig fridykningsgrunder på ett roligt och säkert sätt. Anders o Co har gått diverse utbildningar i SSDS:s regi och är en mycket viktigt länk i klubbens verksamhet!
Stefan Mann Ordförande	Jag har då nöjet att jobba ihop med ovannämnda personer. Som ni förstå är det en enkel sak att sitta i en styrelse när man har personer som ovan att arbeta med. Jag ser till att allt flyter på, att läget är under kontroll samt försöker hitta nya områden, där klubben kan utvecklas. Det finns ett antal fler personer som på ett eller annat sätt bidrar till att Grodmännen är den klubb den är (ta Timo Ekholm, som exempel. Grodbladet skulle inte vara sig riktigt likt utan hans ritade fram-sidor, vilket, naturligtvis, bidrar till den fina sammanhållningen.

Gubbkväll

För andra året i rad arrangerades det den nu nästan berömda "Gubb-kvällen". Kväll och kväll, vissa av oss "gubbar" började redan dagen kl 07.00, med bilfärd till Alfari Islandshästar i Kjula, 13 km öster om Eskilstuna. Kl. 10.00 gick vi ut hårt direkt, vi fikade i ca 1.5 timme! Efter detta var det så dags för allvaret, det var nu man skulle skilja man från mus! Vi fick våra hästar, tillverkade på Island, några riktiga monster med namn som Thula, Drutten (det var en hårding!) och andra tuffa namn. Hämtade in dem från lerhagen, borstade, skrapade, sadlade och tränade (för er som är nya inom hästar innebär detta att vi satte på dem en stol och hängde ett snöre i munnen för att kunna styra). Efter det skulle vi volta, halvhalt, gå i åttor och massa annat kryptiskt i över en timme, bara så att hästarna ordentligt fick känna att det var de som bestämde!

Trots regn och rusk blev hästarna svettiga, så de fick vi ställa in i parkeringsluckor för hästar med boxar, sk spiltor. Bort med all utrustning, tanka hästen med lite hö och dags för lite kantarell-soppa med tillugg. Och än mera fika! Sedan var det dags för den stora turen, härliga dryga två

timmar i en trolsk höstskog, som bjöd på allt från landningsbanor över 3G-master till skumma individer som eldade upp mystiska saker mitt ute i skogen! Vissa av oss hade klätt ut sig till cowboys och indianer (med hjälm!) men eftersom just indianen satt på en häst med den för hästar så typiska sjukdomen "anal magnetism", så blev det inte mycket till jakt där i skogen!

Det hade hunnit bli mörk när vi kom tillbaks, hästarna parkerades igen och vi fick middag med efterrätt och än mera fika. Och så ölen med lite whisky för de som ville. Vi 20-tiden kom vår hämtservice som körde oss till Granskogen där vi fortsatte med ölen och whisky.

Dagen efter, runt 15-tiden, hittade mina nerver smärtsignaler i delar av min kropp hjärnan inte ens visste att de fanns! Jag gick snett med en rullande gång likt en sjöman på ett rullande däck som precis gjort på sig. Min familj hade himla roligt åt mig!

Nästa år är redan bokad, det blir "Gubb-kväll" igen, Allhelgonahelgen 2005. Jag skall med igen. Jag måste visa den däringa tjurskalliga isländskan vem som egentligen bestämmer! Vi fem som var med i år tyckte att detta var en fantastisk upplevelse, det här med att "köra häst" måste klubben göra igen!

Från vänster till höger:
Stoffe, Stefan, Micke, Fredde, Häst o Bill

Sju grodor Plus sol ger en lyckad dykning

Efter en ovanligt blåsig september lyckade sju självutvalda grodor pricka in första helgen i oktober med strålande solsken och en nästan helt vindstilla dykdag för sitt höstbesök på det Åländska vraket Plus. Mötesplats var Kapellskär och efter en inräkning av de eminenta dykledarna P-O och Lars-Åke kunde dessa tillsammans med Magnus, Per, Ulf, Nettan och

undertecknad borda Ålandsfärjan för en vacker eftermiddagstur över Ålandshav. Efter lite sedvanligt dyksnack och påfyllning av förråden inför kvällens grillning skyntades Kobba Klintar med sitt karakteristiska lotshus. Nu började ett ivrigt pekande var Plus låg och det kollades noggrant om bojarna var på plats. Allt såg mer än lovande ut inför morgondagen.

En kort biltur mot Järsö och vi var framme hos Jan-Ola och Annika där vi skulle bo. Mycket praktiskt med tanke på att Jan-Ola också skulle vara vår dykledare. Eftersom Åland är

en timme före oss i tid satte vi rätt omgående igång med att laga till den, av Lars-Åkes mor, specialimporterade oxfilén som fick dela plats med ugnsbakade potatisklyftor, bearnaisesås och lite grönsaker. Med hjälp av ett glas vin eller en öl slank det hela ner utan några protester. M a o satt där snart ett gäng dästa dykare och filosoferade tills det blev dax att krypa till kojs för att vara utvilade inför morgondagens dyk.

Efter en kylig natt med frostmekningar i gräset steg åter solen och jagade bort de sista nattdimmorna. En snabb frukost inmundigades och sedan bar det iväg för att packa dykbåten med alla våra grejer. Det är alltid lika fascinerande hur mycket vi kallvattensdykare behöver för att vara nere i max en timme. Jan-Ola, som jobbat natt, hade dock skaffat fram en rejäl båt med stort akterdäck så det var ingen som behövde trängas. Ombyte till groddräkt skedde i den strålande morgonsolen under färden ut och gjorde att alla var redo att hoppa i när vi väl kom ut till Korsö och Plus. Här blev det dock lite förvirrelse om vilka som skulle ner på akterlinan och vilka som skulle ner på förlinan. Det hela slutade med att L-Å och Peo gick ner på akterlinan, Ulf, Magnus och Per hoppade i vid aktern men ytsimmade till bojen i fören och det sista dykparet blev körda ända fram till fören. Gissa nu vilka som nådde bogsprötet först...

Efter en relativt hög bakåtrullning ner i vattnet simmade vi fram mot bojlinan och nu kommer min absoluta favoritdel av ett dyk. Solen lyser, havet ligger blankt, allt känns fint och man gör ett 'tummen ner' till buddyn. Vattnet sluter sig över huvudet och man börjar långsamt dala ner medan det sakta blir mörkare och mörkare. På med lampan och man börjar spana nedåt för att se om vraket därnere långsamt ska tona fram. Men till fören som ligger på 30 meter är det längre än man tror och det som först syntes i lampskenet var bubblorna från L-Å och Peo som redan hunnit dit. Sedan kom plötsligt siluetten av något och nu dök bogsprötet äntligen upp med sitt lilla kuttersmycke i form av något som mest liknar en kanelbulle. Väl nere kändes allt bra och förutom en lättare felnavigering som endast ledde ner i bottenlammet var det härligt att vara tillbaka på Plus igen. Vi tog oss sakta fram över backen och sedan ner på själva däck. Passade på att titta in på toaletten på babords sida inunder backen och så bar det långsamt vidare mot aktern.

Trots att Plus är tömd' på saker finns här ständigt nya detaljer att upptäcka. Välbevaxta hyttventiler, jungfrur med sina avslitna tampar, koffertnaglar, pollare och ..., ja man kan fortsätta i det oändliga. Tar man det bara lugnt är det ingen hejd på vad man kan hitta. Här och var ser man också dykkollegornas lampor svepa i mörkret och har man otur kan man också möta lite silt efter en oförsiktig fenspark.

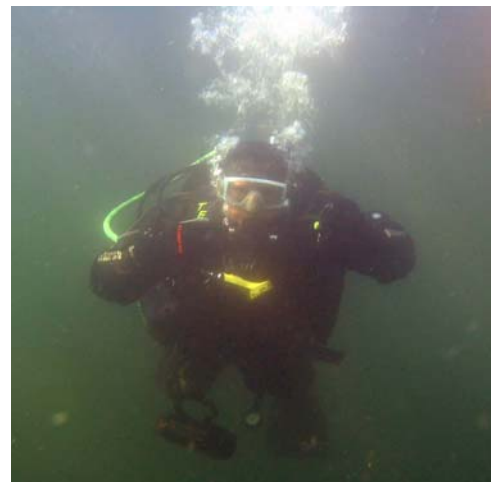
Eftersom aktern ligger grundare än fören, på ca 20 meter, är det så perfekt ordnat att man med lite planering når aktern samtidigt som det är dags att gå upp för linan där. Efter en rejält tilltagen uppstigning med långa pauser, för att hinna vädra ut mesta möjliga kväve ur alla vävnader, bröt vi ytan igen och efter 8 graders botten temperatur var det skönt att känna solen värma i ansiktet igen. Det är då man vet varför

man är dykare och det är väldigt behagligt att bara ligga och vila en stund innan det är dags att klättra ombord igen. När alla kommit upp bär det iväg till Kobba Klintar för korvgrillning och vila. Ulf, som hade haft oturen att få en lätt blödning i örat under dyket (troligen pga. en begynnande förkylning), var naturligtvis inte helt lycklig men övriga var nöjda och glada. Det enda som kanske kunde ha varit lite mer optimalt var sikten. Det var förvånansvärt mycket partiklar i vattnet, kanske berodde det på allt blåsande under september.

Korvgrillning på Kobba i strålende sol, omgiven av ett glittrande hav och med trevliga dykkompisar, är ett perfekt sätt att tillbringa pausen på mellan två dyk. Efter några timmar var det dags för dyk nummer två då vi alla gick ner på akterlinan, utom Ulf som valde att stå över dyket pga. örat. Den här gången skulle Nettan och jag först gå ner för att titta på rodret och därefter följa

styrbordssidan en bit för att sedan simma upp över båten och slutligen tillbaka till linan igen. Det är intressant att se vraket även från utsidan och nya detaljer kom fram. En litet teakbrygga som stack ut som en minilandgång från däck, en rasad del av masterna m m. Nackdelen är man snabbt kommer ner djupt så tiden tickar fort iväg och det blir alltför tidigt dags att bege sig uppåt igen. På slutet fick det bli en snabb titt in i navigationshytten för att fotografera hyllan för signalflaggor. Väl där inne hittade vi också några andra dykare som var nere och tittade in i de nedre regionerna. Men nu var det hög tid att bege sig upp igen. Ombord igen blir det snabb hemgång. Där väntade kaffe och en välförtjänt vedeldad bastu innan det var dags att packa ihop våra saker inför hemresan till Sverige. På färjan hem avnjöt vi en väl tilltagen middagsbuffé. Sålunda var det ett gäng väldigt mätta, lite trötta men fram för allt nöjda dykare som skildes i Kapellskär för att var och en åka hem till sitt och drömma om sina Ålandsvraks-upplevelser.

Vid tangentbordet, William Hemberg

Lite fakta kring Plus och tragedin den 14 december 1933

När man läser om den fruktansvärda natten då Plus gick under och 12 man förlorade sina liv läggs en helt ny dimension till dykningen på Plus. Det behövs inte mycket fantasi för att tänka sig in i besättningens fasor och hur kaotiskt det var då, sett i kontrast till den totala stillheten nu på hennes sista viloplats. Nedanstående texter är i stort sett tagna rakt av från källhänvisningarna sist i dokumentet.

Plus byggdes i Tyskland 1885 på Blohm & Voss varv i Hamburg som Yard Nr:46. Hennes mått var då: 69,06x10,98x6,29 meter, eller 226,6x36,0x20,6 fot. Hon hade då tonnage 1230 netto- och 1123 bruttoregister-ton med RGVL. Beställare var Laeisz-rederiet som utsåg C.J. Steincke som kapten. Hon byggdes som ett rent segelfartyg och fick således ingen motor. Hon var byggd med skrovet i järn och var i tysk tjänst tills hon den 13 mars 1908 såldes till Henr. Hansen i norska Lillesand. 1925 hamnade hon i Åländsk ägo hos Hugo Lundqvist vars ättlingar än i dag står som ägare.

Händelseförloppet vid förlisningen beskrivs i sjöförklaringen som 1:e styrman **V. Geelnard** angav den 18 december 1933 och nu återges här;

*Barkskeppet Plus med huvudredare kapten **Hugo Lundquist**, Mariehamn och befälhavare **Karl Emanuel Eriksson**, avseglade den 30 nov. från Gravesend med Mariehamn som destinationsort. Fartyget var till alla delar i sjövärdigt skick och resan förlöpte utan*

anmärkningar till den 14 dec. omkring kl. 1 på natten (svensk tid), då Flöjtan passerades.

Vindriktningen var varierande WSW - WNW, styrka 7 - 8 B. Med klar sikt, senare snöbyar. Förda segel : fulla mårsssegel och understagssegel. Kl. 2 på natten började blossa efter lots och fortsattes därmed oavbrutet, men något svar erhöles icke. Under rådande vindförhållanden och med barlastat fartyg återstod ingenting annat än att fortsätta resan med ledning av Korsö fyrar.

*Vädret visade sig byigt med delvis snö. Då Mariehamns ledfyrrar väntades komma i sikte, erhöil jag order av befälhavaren att gå upp i mesanriggen för att hålla utkik efter dessa. Uppkommen i riggen, siktade jag en av ledfyrrarna, men upptäckte samtidigt bränningar förut. Jag gav genast order om att taga rodret dikt styrbord, vilket även skedde. Sikten hade under tiden blivit så dålig på grund av att en våldsamt snöby passerade, att den enda synliga ledfyren även försvann. Ehuru ovan anförda rodermanöver utfördes, kände fartyget icke detta genast, utan körde upp på grunden SO om **Tvibenan** med en fart av ca: 7 - 8 knop. Mårssfallen kastades loss och babordsankaret lades ut för att förhindra fartyget att glida av grundet. Rummet pejldes och det befanns då, att stora mängder vatten hade inträngt.*

*Situationen var nu sådan, att fartyget var dömt till undergång. Livbåtarna gjordes i ordning, och livbälten utdelades. På grund av den våldsamma sjögången och bränningarna var det otänkbart att få ut livbåtarna såsom fartyget nu hade sitt läge, varför kaptenen i samråd med mig beslöt att kapa ankarkättingen och låta fartyget driva över till **Korsölandet**, för att därigenom möjliggöra räddning av manskapet. Vattenståndet hade nu ökat oerhört och svår styrbords slagsida uppstod. Under hela tiden hade det blossats och nödeldar tänts på backen.*

Att utföra något som helst arbete var nu omöjligt, varför jag skruvade upp bromsen till ankarkättingen och lät kättingen rappa ut i hopp om att den skulle springa vid första tillfälle. Fartyget drev nu mot land, men innan land uppnåddes lade det sig fullkomligt på sida med påföljd att alla lösa inventarier på däck ramlade överbord, däribland även livbåtarna. Större delen av besättningen jämte befälhavaren och andra styrmannen befunno sig på halvdäck. Efter några få ögonblick sjönk fartyget i djupet med man och allt. Befäl och besättning gjorde allt vad som för tillfället kunde göras.

Vittnena sturten **V. Virtanen** från Eckerö Överby och timmermannen **E. F. Randelin** från Haga i Saltvik, styrkte till alla delar sjöförklaringens riktighet.

Väl i vattnet simmade de som kunde bort från det sjunkande fartyget. Styrman Geelnard fick tag i en drivande livbåt och försökte hjälpa kapten Eriksson, dock utan att lyckas. Fyra man var det slutligen som kom iland på Korsö. I mörker och snöglöpp gick man runt på ön för att inte frysa ihjäl. Det som de inte hade klart för sig var att de var på Korsö där det fanns en fyrvaktarbostad. Det märkte de först i gryningen då de helt nedkylda knackade på med hackande tändar. Med hjälp av 90 % sprit, spisvärme, torra kläder och filter tinades de dock upp. Fyrvaktaren gav sig så fort som det var möjligt ner till förlisningsplatsen för att se om det fanns fler överlevande. Det enda han fann var en jacka som hängde kvar i en av masterna.

På **Hertronklubb** står idag en minnessten över de omkomna. Men vad hände med de överlevande? Styrman Geelnard avancerade och under kriget var han befälhavare på **m/s Fenix** som torpederades utanför Färöarna. Då besättningen satt i livbåtarna och väntade på att bli räddade, kom tyskt flyg och sköt mot de nödställda. Geelnard blev träffad och ligger i dag begravd på Färöarna. Det fartyg Bergsten mönstrade på under kriget försvann spårlost. Inte heller Randelin kunde undgå havets käftar. Under en svår storm sögs han av en stor våg ut från ett fartygsdäck och drunknade. Valter Virtanen bytte så småningom efternamn till Wingert. Även han fortsatte till sjöss, dock den enda som slutligen kunde kliva i land med livet i behåll. År 2000 bodde han fortfarande i Mariehamn.

Lördags-Expressen skrev 1983 ett reportage om *Fasornas natt*, den natt då tolv man förolyckades. I reportaget intervjuades den ende av de fyra överlevande som då ännu var kvar i livet.

Valter Wingert berättar här sin historia som ett komplement till vad som berättats ovan:

-I över ett år hade "Plus" varit på resa. Vi hade varit i Östafrika med trälast. Vi hade skeppat guano, gödsel från Seychellerna till England och nu hade vi bara barlast ombord.

-Det var den 14 december 1933. Jag tror alla ombord var lika lyckliga över att vi skulle få fira jul hemma.

-Innan jag gick till kojs stod jag och såg på ljusen från Söderarm, Flötjan och Lågskär. Jag ville ha några timmars sömn innan det var dags att återse västerhamnen i Mariehamn. Det blåste hård kuling på Ålands hav. Plus hade vinden akterifrån och gjorde 7-8 knop. Kapten Karl Emanuel Eriksson, förste styrman Valdemar Geelnard och babordsvakten skulle ta henne in i labyrinten av öar till hemhamnen.

Klockan två tändes facklor ombord. Plus blossade efter lots, men ingen kom henne till hjälp. Ett annat segelfartyg hade råkat i sjönöd i det hårda vädret och därför var lotsstationen ute på Kobbaklintar obemannad. Som om inte situationen redan var tillräckligt kritisk blev det snötjocka.. Sikten försvann.

Styrman Geelnard beordrades upp i mesanmasten för att hålla utkik efter fyrar till Mariehamn. Han upptäckte brott föröver men hans varning till rorsman kom försent. Valter Wingert fortsätter:

-Jag vaknade av en hård smäll, fick på mig byxor och skjorta och sprang ut på däck. Där var ett oväsen som i helvetet. Människor skrek på hjälp. Stormen tjöt i riggen. Det var beckmörkt och vatten överallt.

-Jag minns att jag tänkte: Nu är det slut.

-Någonstans ifrån fick jag tag i en romflaska. Jag drog ur korken och tog tre, fyra stora supar. Spriten värmde gott och jag beslöt att inte ge upp ännu. En manöver med att försöka ankra den väldiga windjammern vid grundet misslyckades. Plus drev mot sin undergång. En ny stöt, hårdare den här gången, skakade henne. Man hade än en gång vräcks mot klipporna. Nu fick "Plus" en svår slagsida. Styrman, Geelnard, spolades överbord.

-Det sista jag minns från däck var Karl Wernow, den skånske lättmatrosen. Han satt i en livbåt och grät. I ena handen höll han en flytväst. Med den andra höll han sig fast i en tamp. Han var den bästa simmaren av oss. Jag såg honom aldrig mer.

-Jag hoppade överbord. Intrasslad i tågvirke i det iskalla vattnet drogs jag nedåt. Jag bad:

-Gode Gud, låt det åtminstone gå fort.

-I mörkret kunde man inte se åt vilket håll närmaste land låg. Jag valde ut en riktning på måfå och började simma. Ropen på hjälp omkring mig tystnade, det ena efter det andra. Jag visste varför. Det var iskallt i vattnet.

-Plus lade sig på sida och sjönk. Jag hade tur som inte sögs med.

-Efter kanske en kvart upptäckte jag en vit rand framför mig. Det var snö. Tio meter framför mig hade jag en strand.

-Vi var tre man som först kom iland. Det var timmerman Randelin, och den andre svensken, Stig Bergsten och jag.

-Vi såg en uppochnedvänd livbåt. På den satt styrman Geelnard. Han försökte hålla kvar kaptenen, som låg i vattnet. Bara några meter ifrån land släppte han taget. Kaptenen var död. Han hade frusit ihjäl.

-Vi visste inte var vi var. För att inte duka under började vi gå. Tre varv runt ön gick vi mörkret. Sen började det dagas och vi såg att vi hamnat på Korsö. I mörkret hade vi passerat alldeles förbi öns enda hus, fyrvaktarbostaden.

-Vi gick dit och jag knackade på. Fyrvaktarns dotter, Viola Sjölund, öppnade. Flickstackarn blev vettskrämd. Hon hade läst en sjörövarroman på natten och trodde att hon stod inför en pirat. Men då hon såg mina bara fötter i snön insåg hon att det hänt en katastrof.

-Stormasten och mesan från Plus stack upp ovanför vattenytan. Vid stortoppen fanns en läderjacka fastbunden. Det var andre styrmans. Han hade klättrat upp i masten, tagit av sig jackan och försökt simma iland.

-Efter någon månad gick jag till sjöss igen. Ända till pensioneringen för några år sedan har jag seglat steward. Det har varit ett bra liv.

-En gång strax före kriget återsåg jag Stig Bergsten av en händelse på en gata i Göteborg. Han var kapten då. Senare hörde jag att han torpederats i en konvoj på väg till England. Det var ju också ett öde...

Källor: Görans Dykhörna (<http://home7.swipnet.se/~w-72625/index.html>)
Mariehamns biblioteks hemsida (<http://www.mhbibl.aland.fi/>)

Karolinska får ny tryckkammare

En ny tryckkammare för intensivvård ska nästa år installeras vid Karolinska sjukhuset. Den nya tryckkammaren blir 15 meter lång och 4 meter bred, och två patienter kan behandlas samtidigt, dygnet runt. Intensivvård i tryckkammaren används vid bland annat dykarsjuka, rökförgiftning, brännskador och krosskador.

Dn 2004-11-01

Trimix / Viagra

När dykare pratar om trimix avses oftast en gasblandning av helium, syre och kväve i önskade proportioner. Men... trimix är knappast ett varumärksskyddat namn. Så nu har man på flera amerikanska hemsidor börjat annonsera om ett nytt mycket effektivt läkemedel mot impotens, som tar vid där Viagra inte längre fungerar. Och det nya läkemedlet har fått namnet Trimix.

Dyk nr.11 2004

Då kan man undra. Kan man kalla en Nitrox dykare för "Viagra dykare"????

Dykledare åtalas för dödsolycka

Under en dykövning utanför Marstrand förra våren omkom en dykare efter att ha träffats i huvudet av dykbåtens propeller. En 29-årig man som var ansvarig på båten och även fungerade som dykledare har nu åtalats vid Göteborgs tingsrätt. Enligt åklagaren vållade 29-åringen dykarens död genom att agera oaktsamt och åtalar honom nu för vårdslöshet i sjötrafik och vållande till annans död, uppger TT. Vid olyckan fanns sex, sju dykare i vattnet, när en av dem steg upp till ytan träffades han i huvudet av propellern som också skar sönder hans utrustning vilket ledde till att mannen drunknade. Den åtalade 29-åringen bestrider ansvar.

Zlatan är... Zlatan

Året är 2006 och Figo, Ronaldo och Zlatan har hamnat i Real. Av någon anledning är de ute och åker bil tillsammans med Kluivert. Kluiverts körkapacitet är ju inta så lysande och efter några pilsner så drar han rätt in i ett träd. Alla fyra dör.

Som alla förstår så tar Kluivert steget direkt ner i helvetet. Figo, Ronaldo och Zlatan tar sig dock upp till pärleporten där de välkomnas av Sankte Pär som direkt leder dem in till vår Herre. De stiger fram mot Gud som sitter på sin tron. Gud säger då: Figo, vad är det bästa med fotboll? Figo bugar sig och svarar: Det bästa med fotbollen är att jag kunnat sprida glädje till folket, tjäna pengar till mitt uppehälle och få se hela världen. Gud ansåg att det var ett bra svar då han sa: Bra Figo, kom och sitt på min vänstra sida.

Gud tittade sedan på Ronaldo och sa: Och du Ronaldo, vad är det bästa med fotbollen? Ronaldo svarade lite försynt: Herre, jag kommer från fattiga förhållanden och har lyckats visa mina medmänniskor att det finns en väg ut ur det hela och att man inte behöver vara dömd till ett liv i misär. Samtidigt har även jag kunnat sprida glädje till folket.

Gud svarade: Bra svarat Ronaldo, kom och sitt på min högra sida.

Gud tittade sedan på Zlatan och sa: Vad tycker du då Zlatan?

Zlatan tittar upp, harklar sig, spottar på marken och säger: Du sitter på min stol.

Skeppsbrott

Den 11 november behandlas en misstänkt för vrakplundring i Tierps tingsrätt. Enligt åklagaren har en sportdykare rövat skeppsklockan från vraket Hesperus vid Märkets fyr på Ålands hav. Det är ett faktum att många förlista fartyg inte längre vilar i frid på havets botten. Och experterna varnar för att plundrare och souvenirjägare kan vara ett hot mot vårt marina kulturarv.

Det var den 28 april 1884 som ångfartyget SS Hesperus gick på grund vid Märket, en kobbe på gränsen mellan Sverige och Finland. Hon var lastad med järn och plank och på väg från Norrlandshamn till Hull i England. Det sägs att det var en kall och blåsig dag och kaptenen hade förmodligen navigerat fel. Det här var ett år innan en fyr uppfördes på platsen. Hesperus sjönk och hon låg gömd på botten i mer än 100 år. Först i början av 1990-talet upptäcktes vraket av sportdykare och blev då ett av Upplandskustens många populära dykmål.

Torsdag 11 november, 120 år efter förlisningen, riktas intresset åter mot Hesperus i ett mycket ovanligt mål vid Tierps tingsrätt. Bakom skranket står en sportdykare som misstänks ha rövat den lilla skeppsklockan från det kulturminnesskyddade vraket. Mannen nekar till brott. Men händelsen har redan satt fart på en livlig debatt bland landets sportdykare och marinarkeloger. Det finns de som befarar att en del av vårt kulturhistoriska arv på havets botten håller på att gå förlorat för alltid. Andra tycker att problemet är överdrivet och hävdar att det borde vara varje dykares rättighet att få plocka med sig en och annan souvenir upp till ytan.

Men det är förbjudet enligt lag att ta upp saker från ett vrak som är mer än hundra år gammalt utan tillstånd. Och Bert Westenberg, enhetschef vid Statens maritima museer, menar att vrakplundring kan beröva oss alla värdefull kunskap om historien.

- Vi marinarkeloger söker med ljus och lykta efter ledtrådar som kan hjälpa oss att datera och identifiera de fartyg som hittas, och då är det synd om någon av egoistiska skäl förvägrar oss viktiga föremål. Det är ungefär som om man skulle gå runt och plocka bort bevismaterial från en brottsplats och därmed försvåra för polisen att sätta fast den skyldige. Bert Westenberg guidar ibland grupper med sportdykare på Vasamuseet i Stockholm. När de står där inför det imponerande fartyget brukar han säga:

- Det här skeppet låg inte på ett större djup än att vi alla utan problem kunde ha dykt på henne. Men om var och en av er tagit med er en träbit upp hade vi inte kunnat sätta ihop henne på det sätt vi har gjort. Och om någon hade avlägsnat dåtidens namnbräda, Vasaättens kärvar, då hade vi kanske inte ens vetat säkert att det verkligen var Vasa vi hade hittat. Det fall som nu ska behandlas i tinget började med en alldeles vanlig dykutflykt. Fem sportdykare och två besättningsmän styrde kosan från Grisslehamn mot Märkets fyr 26 maj 2002. Det regnade men var nästan vindstilla. Ute vid Märket ser de hundratals sälar. Alla i gruppen dyker och den misstänkte är först i vattnet. Han simmar ensam ner mot vraket och de andra möter honom inte förrän de är på väg att stiga mot ytan igen.

De tycker att han uppträder misstänkt och ser att han har med sig en liten skeppsklocka. "När vi kom upp i båten smusslade han undan nätkassen och försökte dölja denna bakom sitt ena ben. X frågade om han plockat klockan från Hesperus men NN mumlade bara till svar. Han skyndade sig sedan att lägga ner nätkassen med klockan i sin dykväska", berättar ett vittne senare för polisen. I förhören berättar också en av arrangörerna hur han konfronterat den misstänkte. Arrangören kräver att få skeppsklockan så att han kan lägga tillbaka den på vraket. Men mannen vägrar. I det läget ilsknar arrangören till och väljer att göra en polisanmälan. Enligt åklagaren rör det sig i det här fallet om ett brott mot kulturminneslagen. Men för 40 år sedan hade det varit helt okej att ta både det ena och det andra från vrak som Hesperus.

- Före 1967 hade vrak i princip inget skydd alls. Det var smash-and-grab som gällde, berättar Bert Westenberg.

I samband med att nuvarande lagstiftning började utvecklas blev det mycket debatt och attityderna förändrades. Senare påbörjades också ett samarbete mellan dykorganisationer, klubbar och marinarkeloger.

- Man spred information om vad som låg på botten och folk tog till sig att det var ett kulturarv likväl som det som finns uppe på land. Under långa tider respekterades det men på senare år har jag en känsla av att det har börjat hända saker igen. En av de saker som hänt är att den tekniska utvecklingen gått framåt. I

dag finns utrustning som gör det mycket lättare att hitta tidigare oupptäckta vrak. Det finns också bättre möjligheter att ta sig längre ner än förut.

- Tidigare var 40 meter ett stort djup, i dag kan tekniska dykare ta sig ned till 80-100 meter med hjälp av blandgas, berättar Bert Westenberg. Vraket Hesperus har använts som utbildningsplats för sådana tekniska dykare från Vaddö, läser vi i ett gammalt nummer av tidningen Sportdykaren. Där berättas att vraket ligger på en djupbrant med fören på 15 meter och aktern på 45 meters djup. Vraket har visserligen rasat samman men allt ligger runt själva skrovet och fören är relativt intakt. "Sikten på platsen brukar vara cirka 15 meter vilket gör det här till Mellansveriges kanske bästa dykmål", står det i artikeln. Att få göra ett dyk på en sådan vrakplats är en mäktig känsla och även hos många sportdykare finns det ett starkt engagemang för att bevara Östersjöns unika marina miljö. Charlotta Carlén var en av dem som deltog i dykutflykten till Märkets fyr. Det var första gången hon själv blev vittne till en misstänkt plundring men spåren efter det som sker har hon mött förut.

- Man stöter på det hela tiden och det är lite irriterande. Det kan vara ett vrak som har två lanternor ena året och nästa år finns bara en kvar. Och jag kan inte förstå varför man tar ett handtag från en dörr till exempel. Då handlar det bara om en simpel troféjakt. En tid efter vrakdyket vid Hesperus startade hon och en grupp andra engagerade dykare organisationen P2 svenskt vrakskydd. Det är en förening som bland annat vill ändra attityder och på så sätt förhindra att vrak plundras.

- För oss handlar det inte så mycket om det historiska värdet utan om själva dykupplevelsen. Vi vill bevara vrakplatserna för framtida dykare så att de får uppleva vraken på samma sätt som vi har gjort. Om folk håller på och plockar saker från vrak blir det till sist så att man dyker på ett stålskelett där det inte finns något kvar att titta på, säger Charlotta Carlén. Hon har delade känslor inför rättegången i Tierp.

- Inom P2 vill vi egentligen inte sätta dit någon utan mer arbeta med upplysning. **Vrakplundring** diskuteras mycket i sportdykarkretsar men det är ett känsligt ämne. Alla känner någon som antingen tillhör det gamla gardet där man tog med sig mer saker upp än i dag, eller också någon som inte för alltför länge sedan hittade något och tog det med sig hem. Sportdykning är populärt i Sverige och den misstänkte vrakplundraren, som tog sitt dykcertifikat redan i början av 1990-talet, var en av många som dykt flitigt på just vrak. En av de personer som hördes i samband med förundersökningen berättar att mannen har gått under smeknamnet Östersjöns dammsugare, "eftersom det bland dykare är känt att han och vissa andra brukar plocka med sig föremål från skeppsvrak oaktat om dessa är fornminnesskyddade eller ej". Själv säger han i förhör att han alltid varit intresserad av historia och sjöfart och har samlat marina souvenirer. Fotografierna från den husrannsakan som gjordes i hans lägenhet vittnar också om en ovanlig passion. Här sitter ventiler med bilder av fartyg på väggarna och här finns en stor mängd föremål. Inte mindre än 13 olika punkter finns på den lista över beslag som gjordes av polisen, däribland en båtratt i mässing med styrhandtag i trä, en skeppsklocka i gulrödaktig metall, en gjuten mässingsklocka och diverse bestick från fartyg.

Enligt den misstänkte rör det sig om föremål han tagit upp från fartygsvrak som bekanta till honom har bärgningsrätt på eller sådant som han köpt av andra. När det gäller incidenten vid Hesperus förnekar han att han tog upp något alls därifrån. Om det verkligen handlade om en **vrakplundring** vid Hesperus så är händelsen knappast unik. Men hur stor skada orsakar plundrarna egentligen?

- Eftersom dykare inte är ett släkte som sitter stilla räcker det med att en procent av alla sportdykare inte respekterar lagstiftningen för att det ska bli ett problem. De kan befinna sig vid ett ställe längs kusten en dag och ett annat nästa, berättar Bert Westenberg. Han hävdar att väldigt många av Östersjöns vrak utsatts för någon form av **vrakplundring** eller förstörelse.

- Det är allt från de mest oskuldsfulla dykare som tappar balansen när de är nere, tar tag i fartyget och knäcker ett spant, till dykare som inte nöjer sig med att titta utan vill sätta dit sitt märke. Putte var här, kan det stå på vraket och så ett datum under. Men det har också uppstått en marknad för antikviteter från vrak. I det fallet rör det sig om något som liknar ren affärsverksamhet.

- En del ser helt krasst på det här som ett sätt att finansiera sin dykning och då är det en utstuderad kriminell handling. I vissa fall väljer Statens maritima museer att kontakta länsstyrelserna för att utfärda dykförbud vid enskilda vrak. Men det är något som Bert Westenberg vill undvika. För han är samtidigt medveten om hur beroende marinarkeologerna är av amatörerna.

- De "snälla" dykarna som rapporterar till oss är otroligt viktiga för att ge oss kunskap om vad som egentligen finns i vår skärgård. När marinarkeologer beskyller sportdykare för att plundra vrak eller orsaka skador kan det leda till konflikter. Erik Bjurström är en av de dykare som har samarbetat med Statens maritima museer. Och han är bekymrad över att publiciteten runt vrakplundringar leder till en smutskastning av alla sportdykare.

- Jag vill påstå att problemet är väldigt överdrivet. Det är ett litet gäng som nästan professionellt har ägnat sig åt att plocka upp saker och säljer dem. De förstör för alla andra dykare. Att skruva sönder och göra åverkan på vrak är allvarligt, enligt Erik Bjurström. Men den skada som orsakas av att en vanlig sportdykare tar upp mindre lösa föremål som souvenirer tycker han är försumbar.

- Det är sällan något som har ett värde för vetenskapen. Men själv tillhör jag dem som alltid propagerat för att man ska låta vraken vara. Han påpekar också att det knappast är marinarkelogerna som hittar några vrak i dagsläget. Det är engagerade dykare som sällan får någon lön för mödan. Men om myndigheterna anser att problemet är allvarligt, vad har de då för möjligheter att stoppa vrakplundrarna? Ansvaret ligger till viss del på Kustbevakningen, men resurserna tryter.

- I praktiken är det svårt att se till att lagstiftningen följs. Jag har varit många veckor av mitt liv ute i skärgårdarna vid den svenska kusten utan att se ett endaste Kustbevakningsfartyg. För att kunna fälla någon ska du dessutom ta dykaren med fingrarna i syltburken. Och hur ofta gör du det? frågar Bert Westenberg retoriskt.

Därför är det också sällsynt med en rättegång som den i Tierps tingsrätt. Bert Westenberg kan bara dra sig till minnes ett fåtal fall de senaste trettio åren. De gånger det resulterat i fällande dom med böter som påföljd kan räknas på ena handens fingrar. En sak är i alla fall både marinarkeloger och sportdykare överens om. Känslan av att dyka på ett välbevarat vrak är något alldeles speciellt.

- Det är som ett fruset ögonblick. Det kan ha varit en storm eller en olycka där man tvingats överge fartyget precis som det var i det ögonblicket. Det blir ett väldigt levande museum, berättar Charlotta Carlén.

När jag återger hennes ord för Bert Westenberg tappar han plötsligt sin framtoning av saklig forskare och blir entusiastisk. Han berättar om vraket efter sandkilen Napolina i Stockholms skärgård. Båten hade precis lastat sand i Stavsnäs med träskottkärror och träskyfflar. Spången hade dragits ombord och gubbarna gått ner till hytten, pustat ut och öppnat ett par ölflaskor. Då, i just det ögonblicket blev Napolina påseglad av en annan sandkil och sjönk.

- Nu ligger hon helt intakt där på botten. Spången är slarvigt dragen ombord, träskottkärran står på sniskan precis som siste man lämnat den, skyfflarna är nerstuckna i sanden, på järnkaminen står kaffepannan och ölflaskorna ligger kvar.

- Där har du ett fruset ögonblick. Och rör du på något där, då har du tafsat på den orörda miljön.

FAKTA

Plundrare kan få fängelse. Ett vrak som misstänks ha sjunkit för minst 100 år sedan klassas som fast fornlämning enligt kulturminneslagen. För sådana gäller samma regler som för fornlämningar på land. Man får då inte utan särskilt tillstånd ändra, rubba, ta bort, gräva ut eller täcka över fornlämningen. Bryter man mot detta riskerar man fängelse eller böter. Om det råder osäkerhet om när fartyget sjönk gäller kulturminneslagen tills vraket på ett tillförlitligt sätt kunnat åldersbestämmas. Bär gar man föremål från ett vrak som förlit för mindre än 100 år sedan, utan tillstånd från ägaren, gör man sig skyldig till stöld alternativt skadegörelse.

20 000 vrak i svenska vatten

Det vimlar av gamla vrak i våra svenska vatten och varje år upptäcks det nya. Uppgifter gör gällande att det handlar om så mycket som 20 000 eller fler fartygslämningar. Bara på en sträcka av 20 mil från Gävle och nedåt genom Öregrundsgrepen finns omkring 900 rapporterade förlisningar. Några av de vrak som finns längs Upplandskusten, förutom Hesperus vid Märkets fyr, är August Thyssen norr om Understens fyr, Bellona i Öregrundsgrepen, Cedrik vid Argos grund norr om Öregrund, Vesta norr om Gräsö och Nedjan vid Lövgrunds rabbar i Gävlebukten.

Frånvaro av skeppsmask gynnar vraken Att vraken i Östersjön kan ligga välbevarade i hundratals år beror på frånvaron av den fruktade skeppsmasken. Skeppsmasken som angriper träet i gamla fartygsvrak kan inte överleva i vatten med så låg salthalt. Men även exempelvis ankring och trålning efter fisk kan orsaka skador på vrak. Detsamma gäller vid olika exploateringsprojekt.

Åklagare yrkade fängelsestraff för vrakplundrare

Åklagare yrkade på ett fängelsestraff när Tierps tingsrätt på torsdagen höll rättegång mot den man som misstänks ha plockat med sig en skeppsklocka från ett vrak vid Märket utanför Östhammar. Mannen själv stod fast vid att det var en sten som vittnen sett honom ta med sig från dykningen.

Mycket av torsdagens sju timmar långa rättegång kom att handla om vad som egentligen hände den 26 maj 2002 då den åtalade 30-åringen tillsammans med andra deltagare i ett arrangerat dyksafari dök vid det 120 år gamla vraket Hesperus vid märket utanför Östhammar. En man och en kvinna som var i vattnet samtidigt som den åtalade mannen vittnade båda under rättegången om hur han då de kom tillbaka till dykbåten haft med sig en skeppsklocka upp från vraket.

— Jag såg tydligt att det var en klocka. Jag tittade noga och stod mindre än en meter ifrån honom i aktern på båten, berättade mannen för tingsrätten.

Kvinnan rapporterade det inträffade till arrangören när sällskapet efter avslutat dyksafari kommit tillbaka till Grisslehamn. Arrangören berättade för tingsrätten om hur han i sin tur frågat 30-åringen om det stämde att han tagit klockan och att denne då svarat ja. Den 30-årige mannen förnekade detta. Han berättade i stället för tingsrätten om hur han under dykningen stoppat ner en sten i sin medhavda nätkasse för att undvika att stiga för fort mot ytan och drabbas av dykarsjuka. På frågan om varför vittnen sagt att det handlade om en skeppsklocka sade han att han och hans kamrater är illa ansedda i dykarkretsar eftersom de skaffar bärgningsrätt till skeppsvrak och sedan plockar fynd från dessa. Detta var även något mannens advokat Henrik Hedenstierna hänvisade till.

— Han ska ha kallats för Östersjöns dammsugare och de ser honom som en presumtiv skurk. Då kan det finnas utrymme för missförstånd, sade han under sin slutplädering.

Försvaret gick ett steg längre och menade att det inte ens är helt utrett att det var vid Hesperus dykningen skett. Detta kan ha betydelse då det brott 30-åringen är åtalad för, grovt fornminnesbrott, endast gäller för vrak äldre än 100 år. Kammaråklagare Katarina Mörnstad menade att det framgår tydligt om man jämför vittnesbeskrivningarna av vraket med de fakta som finns i arkiven att det handlade om Hesperus. Vidare ansåg hon det vara visat att en av de två skeppsklockor som polisen har hittat vid en husrannsakan hemma hos mannen är den som han ska ha tagit vid det aktuella tillfället. De båda vittnen som sagt sig ha sett klockan i maj 2002 fick titta på denna, men då klockan rengjorts från smuts och beläggningar kunde de inte med säkerhet säga att det handlade om samma klocka. Beträffande de båda klockorna som påträffats i hans hem uppgav 30-åringen att han hade plockat upp dem från ett yngre vrak utanför Ölands kust under våren och sommaren 2002. Detta vrak hade hans kamrat bärgningsrätt på. Kamraten, som i polisförhör endast uppgivit att en skeppsklocka bärgats från vraket utanför Öland, ändrade under rättegången sin berättelse och sade att det handlade om två klockor. Efter att ha påmint om det höga straffvärdet för mened sade han sig dock inte vara helt säker på detta. För bärgningen av en eller två skeppsklockor från Ölandsvraket åtalades 30-åringen tidigare under veckan misstänkt för olovligt förfogande.

— Även om man har bärgningsrätt ska man meddela fynd till polis, kustbevakning eller tull. Sedan har ägaren till vraket tid på sig att göra anspråk på det som bärgats, förklarade Katarina Mörnstad under rättegången.

— De har fått ett tillstånd från länsstyrelsen i Kalmar län som de har uppfattat som att de inte behöver anmäla fynd som är under 100 år gamla. Det tycker jag att vi kan ha förståelse för, kontrade Henrik Hedenstierna.

Sjöförsäkringsbolaget The Swedish Club, som anser sig äga vraket, har nu gjort anspråk på klockorna. Katarina Mörnstad yrkade i sin slutplädering att den åtalade mannen ska dömas för grovt fornminnesbrott och olovligt förfogande.

— Jag anser att han har känt till att Hesperus är en fornlämning och brottet har skett uppsåtligt. Han har tagit skeppsklockan för att behålla den själv. Brottet kan liknas både vid stöld och skadegörelse, sade hon. Hon ansåg vidare att brottet är så grovt att ett fängelsestraff på fyra till sex månader är rimligt.

Tingsrättens dom meddelas om två veckor.

Michael Bergström
NAUI Technical Instructor
Workshop Director

TEKNISK DYKNING

Kraven är höga..

Få är kallade..

Vi kan ge dig den bästa utbildningen

08-540 636 22

**Boka tidigt rabatter
på vårens kurser.**

- Technical diver
- Intro To Tech
- Mixed gas blender &
O2-service technician
- Nitrox diver
- Advanced Scuba diver

www.akersbergadygskola.se

AQUA-SPORT

BUTIKEN FÖR DYKARE

FULLSTÄNDIG SERVICE AV POSEIDON'S SORTIMENT

FÖRSÄLJNING

DYKARSKOLA

SERVICE (regulatorer, dräkter, apparater)

LUFTFYLLNING 200-300 BAR GM. PRIS 10:-

DYKSÄLLSKAP

DYKUTFÄRDER

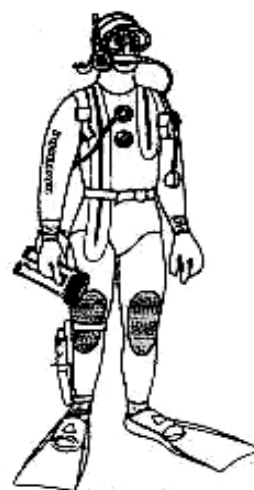
RÄNTEFRITT HYRKÖP PÅ 12 MÅNADER

Välkommen till oss på Katarina Bangata 79

Tel. 08- 6447878 6411440 Fax 08-6426200

mail: info@aquasport.se

www.aquasport.se

Extra Erbjudande Från Din Bil Täby

Till alla medlemmar i
Grodmännen

10% på vinterhjul till Audi, VW och Skoda

Gäller t.o.m. 2004-12-30

50% på utgående Blaupunkt bilstereo

Gäller så långt lagret räcker

Hitta dyk-platsen
direkt med Navman

NYHET!

Portabel bilnavigatör "packa upp och kör!"

6495:-inkl. Moms!!

Navman iCN 510

Med Drive Away™ – packa upp och börja navigera!

Kontakta Lars Åke på Din Bil Täby på tfn 08-503 333 76

Grodor på toppen!

Nu är det länge sedan vi grodmän gjorde
pisterna osäkra ihop.

Torsdag till söndag i vecka
9 eller 10 är dom datum som är
på förslag.

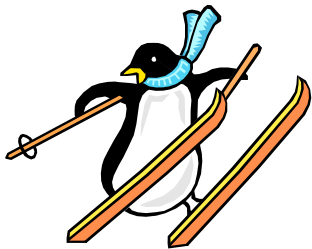
Hemavan nära Tärnaby är målet.
Dit flyger vi från Arlanda samt bor,
frukosterar och skidar för under
2000 kronor. Exakt pris sätts i januari.

För att detta ska bli möjligt krävs ≥ 8 deltagare.
Anmäl ditt intresse å det snaraste till klubbmästare

Britt Marie på 0733-49 97 49,

brittmarie.larsson@remedium.com

eller maila via hemsidan.

Klubbmästarens göranden och låtanden

Klubben har nu sålt Sverigelotten som många sett reklam för på TV, en tid. Det har gått så bra att vi nu måste beställa fler för att möta efterfrågan. Detta är en stor glädje för av dom 25 kronor lotten kostar går 10 till klubbkassan, ett välkommet tillskott för att kunna göra lite extra roligt för våra medlemmar. Chansen till vinst är dessutom större än för många andra skraplotter på marknaden. Upp till 12,5 miljoner, förutom direktvinsten på lotten, dras mellan 17.00-18.00 på söndagar i SVT 2 som en del av programmet Sportsöndag. Försäljning sker såklart i Tibblehallen på tisdagskvällar samt på dykutfärderna. En hel del "småvinster" på några hundra har vi redan haft och vi hoppas och tror att storvinsterna finns i just våra buntar.

"Gubbkvällen" vid Alfari Islandshästar under allhelgonahelgen blev en blöt upplevelse för grabbarna som satt till häst. Det gäng grodkillar som lekte cowboy och indianer, på allvar alltså, fick lite regn över sej men misströstad inte det minsta. När dom blivit lite blöta även inombords hämtades dom hem till övernattningslägret i Granskogen av tillhörande damer. Dessa fnittriga herrar försökte i munnen på varandra sedan redogöra för sina upplevelser till damerna som ägnat sin dag åt kultur och historia på Gripsholms slott. Vi fick skratta gott åt deras bilder på sej själva stolta till häst. Ännu en fantastisk upplevelse med grodkamraterna kan läggas in i minnenas underbara arkiv.

Bassängsterminen har förlängts en vecka och därmed är även Luciasimmet framflyttat till den 14:e december. Efteråt bjuds som vanligt till en kaffestund tillsammans i konferensrummet. Familjen Andersson står hemma och bakar till oss än en gång. Varmt tack!

Hemavan är årets skidrese mål. En långhelg, alltså to-sö i vecka 9 eller 10, vilket som passar flest, flyger vi, skidar och bor för under 2000 pengar är det tänkt. För att pressa priset maximalt bokar vi inte förrän i januari så priset kan inte preciseras bättre ännu. Anmälan till denna resa bör lämnas redan nu till undertecknad. Detaljer kommer efter hand.

Årsmötet planeras för fullt till den 11 februari 2005. Scandic har varit ett vinnande koncept flera gånger och särskilt förra året. Därför fortsätter vi i samma stil igen. Mötet börjar kl. 18.30 och festen ca 20.00, precis som vanligt.

Röda Havet är ju visserligen en vinnare men det vore ju kul att hitta ett annat tropiskt mål till ett rimligt pris har vi tyckt länge. Vår ordis Stefan har lyckats. Han har hittat ett fantastiskt dykmål utanför Venezuela på den lilla ön Bonair. Sagt och gjort. Den 17 september bär det av. Stannar gör man till den 25:e och för ett litet tillägg kan man förlänga äventyret till 10 eller 14 dagar, allt efter egna behov. Intresseanmälningarna har redan börjat komma in. En visning av denna resa kommer att presenteras på årsmötet. Fyttirackarn vad spännande!

Peo har planerat in många isdyk i kalendariet under vintern. Ett fantastiskt sätt att öka dykupplevelsen på, under rätt förhållanden. Ett dylikt certifikat hoppas vi att Lars-Åke kan hjälpa oss alla till, till ett superpris dessutom. Rekommenderas å det varmaste! På hemsidan håller man sej uppdaterad på bästa sätt.

För att få en vettig matrikel behöver vår kassör Thomas meddelas vid en adressändring. Särskilt mobilnummer och mailadress ändras lite oftare. Dessutom är det ofta enda sättet att nå en enskild medlem för speciella och personliga meddelanden. Maila gärna. Det kan även göras från hemsidan. Jag har själv fått ett nytt spännande jobb och därmed lite nytt som redovisas nedan.

Maila mej gärna från hemsidan eller på brittmarie.larsson@remedium.com Eller slå en signal till mobilen 0733-49 97 49 vid anmälan, frågor eller förslag.

Vi ses och hörs väl?

Britt Marie

Till er alla från oss alla, önskar vi en riktigt, riktigt

*God Jul
och
Gott Nytt År*

Bra att veta / på gång

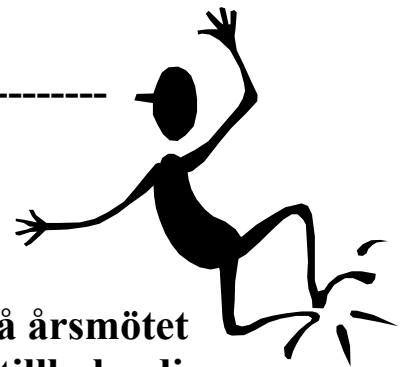

Klubbens samarbetspartner på ”nätet”

Om du går in genom länken på hemsidan så får du garanterat extra snabba leveranser och klubben får 10 % på det du beställer i bonus.

Som kommer att komma medlemmarna till godo.

Medlemsavgiften/Årsmötet

Betala in din medlemsavgift för 2005 i tid, och kom på årsmötet så kommer du att vara med på utlottning av att få tillbaka din medlemsavgift för 2005. Vi kommer även att lotta ut några Sverige lotter (max vinst 12,5 miljoner).
Till dem som har betalat i tid.

Så i år kan det verkligen löna sig att dyka upp på årsmötet som kommer att vara fredagen 11 februari 2005 på Scandic Hotel i Täby.

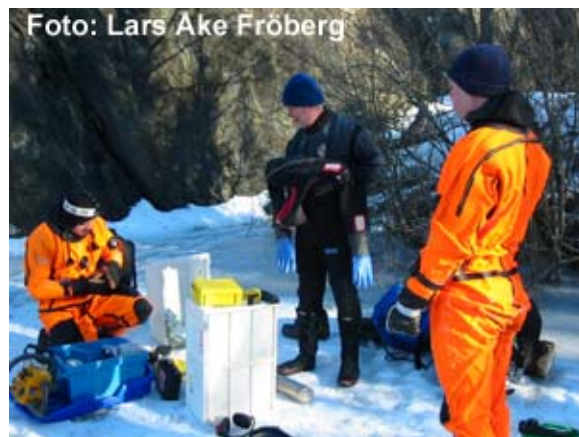
Höstresa 2005

En resa till Bonaire kommer att planeras i mitten av september 2005 mera information kommer du att få på årsmötet och i nästa grodblad.

Dykutfärder på gång

- 5 dec. Abborrkroken
14 dec. Lucia avslutning i Tibblebadet
18 dec. Falken Fredhäll
31 dec Nyårsdyk vid Kungshamn
8 jan. Under Stocksundsbron
15 jan. Isdyk
29 jan. Isdyk
12 feb. Isdyk
19 feb. Kungshamn Nacka
26 feb. Isdyk
5 mars. Käppala Lidingö
19 mars. Isdyk
25, 26, 27, eller 28 mars Påskdyk/resa (kom med önskemål)

Isdykmål beroende på väder: Värtan, Largen, Vagnhärad, Gräddö, Harm, Sala damm, kulans brygga m.m.

I vinter tänker vi satsa fullt på isdykning som synes. Det händer ibland snabba omkastningar speciellt på vintern, vissa helger kanske vi kommer att dyka både på lördag o söndag.

Så Kolla in på hemsidan
vad som är på gång på dykfronten !

www.grodmannen.com

Har du något annat ställe som kan vara intressant så hör av dig till utfardsansvarig@grodmannen.com

Anmälan till utfärderna görs via kalendarier på hemsidan senast två dagar innan utfärden, glöm inte att avboka i tid om du inte kan följa med. Samling sker normalt kl. 9,00 vid Din Bil i Täby (Stockholmsvägen 101). Om inget annat anges på hemsidan.

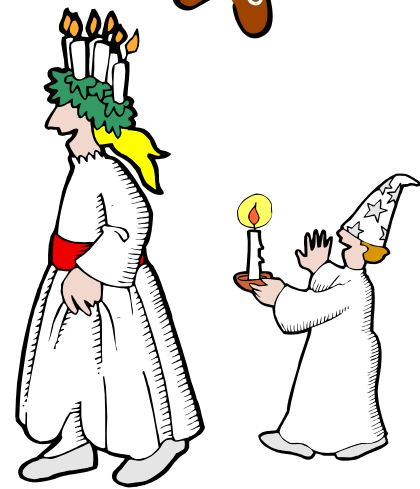
LUCIASIMMET

Årets avslutning i
Tibblehallen närmar sej. Som
sig bör simmar lucia med sitt
följe i poolen tisdagen den
14:e december.

Efteråt serveras lussekaffe
med Anderssons hembakta i
konferensrummet som
avslutning på säsongen.

Varmt välkomna!

